

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Alpolgármestere**

**Előterjesztés
a Képviselő-testület részére
a 2021. évi kerületi gyermekjóléti feladatokról szóló átfogó értékelésről**

I. Tartalmi összefoglaló

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít, melyet megküld a gyámhatóság részére.

Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete tartalmazza.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, a kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - b) egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - c) a gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - a) gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - b) gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A kerületi gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai az éves gyermekvédelmi tanácskozást 2022. február 24-én online formában megtartották. Az elmúlt év szakmai értékelése után megfogalmazásra kerültek a jövőbeni feladatok, elképzelések.

II. Hatásvizsgálat

Az átfogó értékelés elkészítése az Önkormányzat jogszabályban meghatározott feladata.

Az értékelés adatokkal szolgál az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról, amelyek – az értékelésben megfogalmazott javaslatokkal együtt – felhasználhatók a szolgáltatások fejlesztése érdekében.

III. A végrehajtás feltételei

Az értékelést meg kell küldeni a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály részére.

IV. Döntési javaslat

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2022. május „11.”

Weeber Tibor .h.

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

1. melléklet az előterjesztéshez

**Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2022. (V. 19.) határozata
a 2021. évi kerületi gyermekjóléti feladatokról szóló átfogó értékelésről**

1. Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete a 2021. évi kerületi gyermekjóléti feladatok átfogó értékelését elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az értékelést terjessze fel a Budapest Főváros Kormányhivatala részére.

Határidő: azonnal
Feladatkörében érintett: a Humánszolgáltatási Főosztály vezetője

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat

**Átfogó értékelés
az önkormányzat gyermekjóléti
feladatainak ellátásáról**

2021

A nevelés nem csak elveken és okos taktikán múlik, mert elsősorban a lényünkkel nevelünk. A nevelés: titkos metakommunikáció. Ami jó benned és tiszta, és ami rossz és koszos, továbbadod. A gyermek remegi félelmeidet, aggódja az aggodalmaidat – de éli a nyugodalmadat és derűdet is – ha valódi.”

(Müller Péter)

A gyermekek védelmének rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései határozzák meg. A törvény és végrehajtási rendeletei; illetve a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat helyi rendeletei értelmében a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. célja, hogy megállapítsa azon alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam és a helyi önkormányzatok a gyermekek védelmét meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítse. Segítséget nyújtson a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjon a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A jogszabályban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatók a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeknek esélyeinek javítására, prevenciós intézkedéseket téve a veszélyeztetettség megelőzésére.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A Bárka Kőbányai Humánszolgáltató Központ (a továbbiakban: Bárka), a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Polgármesteri Önkormányzat Humánszolgáltatási Főosztálya (a továbbiakban: Hivatal), a Budapest Főváros Kormányhivatala X. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály (a továbbiakban: Gyámhivatal), az oktatási és egészségügyi intézmények munkatársai, illetve a kőbányai gyermekvédelem területén tevékenykedő valamennyi szakember szem előtt tartja azt a törvényi alapelvet, miszerint elsődleges feladat a gyermek érdekeinek és jogainak figyelembe vétele, családban történő nevelkedésének biztosítása.

I. A kerület demográfiai mutatói

Kőbánya lakossága a népesség-nyilvántartás szerint 2021. december 31-én 71 668 fő volt.

A népesség-nyilvántartás szerint az elmúlt években a lakosságszám a következők szerint alakult:

Korosztály	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
0-3 év	2051	2043	1976	1920	1906	1868	1816
3-6 év	2039	1943	1879	1815	1802	1682	1710
6-14 év	5225	5157	5127	5054	4860	4698	4663
14-18 év	2316	2310	2298	2255	2210	2253	2402
18-65 év	51593	50832	50369	49507	46940	45970	47019
65 év felett	13506	13669	13697	14029	14364	14402	14058
Összesen	76 730	75 954	75 364	74 580	72 082	70 873	71 668

Az utóbbi évek adatait áttekintve az állandó lakosság számát vizsgálva lassú csökkenés jellemzi a kerületet, mely a tavalyi évben megtorpant. A gyermekkorú lakosság adatait megvizsgálva azt tapasztaljuk, hogy a 0-3 év és a 6-14 év korosztályokban tovább csökkent a gyermeklétszám. A csökkenését az intézményi ellátásban is érzékeljük.

A gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek nem csak a lakóhellyel vagy bejelentett lakcímmel rendelkező családoknak nyújtanak segítséget, hanem a kerületben életvitelszerűen tartózkodókkal szemben is ellátási kötelezettségük van. Általánosságban elmondható, hogy a demográfiai mutatók szerint a lakosságszám csökken ugyan, a gyermekvédelemben dolgozók feladatai, esetszámai továbbra is magasak.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

A gyermekek után igényelhető szociálpolitikai juttatások a Gyvt. és a szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: R.) jogosultsági feltételei szerint kerültek meghatározásra az elmúlt évben.

1. A családban nevelkedő gyermekekre tekintettel adott települési támogatás

Az R. alapján települési támogatás állapítható meg annak a családnak, amely rendkívüli élethelyzetbe került, vagy létfenntartási gondokkal küzd, és a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a 105 000 Ft-ot.

A települési támogatás összege az alábbiak szerint alakult az elmúlt évben

- a) egy vagy két gyermek esetén 10 000 Ft,
- b) három gyermek esetén 12 000 Ft,

c) négy vagy több gyermek esetén 14 000 Ft volt.

A gyermekes családok részére nyújtott települési támogatás adatai

	Támogatásban részesített személyek száma	Támogatási esetek száma (alkalom)	Felhasznált összeg
2017. év	709 fő	1244	21 816 500 Ft
2018. év	624 fő	1126	20 328 000 Ft
2019. év	563 fő	990	19 499 250 Ft
2020. év	553 fő	987	19 812 000 Ft
2021. év	441 fő	817	17 010 000 Ft

Helyi rendeletünk alapján évente öt alkalommal lehet igényelni települési támogatást, ebből kettő alkalommal pénzben, háromszor pedig természetbeni juttatásként (szolgáltatóhoz történő utalás, tűzifa biztosítása).

Évről-évre kis mértékű csökkenés tapasztalható a támogatásban részesült személyek és a támogatási esetek számában egyaránt. Ennek oka egyrészt a csökkenő népességszám, másrészt a minimálbér és a garantált bérminimumemelkedése. A Képviselő-testület igyekszik évről-évre felülvizsgálni a rendeletben meghatározott jövedelmi értékhatárokat, legutóbb 2020. februárjában döntött a képviselő-testület az értékhatárok emeléséről.

A családok részére az erdei iskola vagy iskolai tábor költsége sokszor nagyon megterhelő, jellemző, hogy ehhez kéri az önkormányzat segítségét a települési támogatás keretében. 2020. március 1-jétől ehhez külön kérhetnek támogatást a családok, a támogatás összege gyermekenként évente legfeljebb 30 000 Ft lehet.

A gyermekes családok részére az erdei iskola vagy iskolai tábor költségeire nyújtott települési támogatás adatai

	Támogatásban részesített személyek száma	Támogatási esetek száma (alkalom)	Felhasznált összeg
2020. év (március 1-jétől)	42 fő	33	1 246 640 Ft
2021. év	70 fő	54	2 043 500 Ft

A gyermekes családok részére a települési támogatás iránt benyújtott kérelemre hozott határozatok számának alakulását mutatja az alábbi táblázat.

	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Megállapító határozatok száma	1244	1126	990	987	887
Elutasító határozatok száma	10	10	5	8	13

Az elutasítások oka egyrészt az volt, hogy a havi egy főre jutó jövedelem az előírt értékhatárt meghaladta, másrészt, hogy a pénzbeli támogatás lehetőségét már kimerítette a család. Előfordult továbbá, hogy a két támogatás igénylése között még nem telt el a 30 nap és az R. értelmében ilyen esetben a kérelem elutasításra kerül.

2. Babakelengye-támogatás

Az Önkormányzat 2017. július 1-jétől babakelengye-támogatással támogatja a gyermekek születését. A közel 50 000 Ft értékű csomag babaápolási cikkekkel, játékokkal és egyéb praktikus használati tárgyakat tartalmaz pelenkázó táskába csomagolva.

	Babakelengye-támogatásban részesültek száma
2017. július 1-jétől	209 fő
2018. év	318 fő
2019. év	387 fő
2020. év	318 fő
2021. év	372 fő

3. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezményére,
- b) természetbeni támogatásra,
- c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

2021. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint

	Gyermekek száma (fő)
0-5 év	105
6-13 év	316
14-17 év	164
18- felett	54
Összesen:	639

Az elmúlt években folyamatosan csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma.

	Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesült családok száma
2017. év	537
2018. év	434
2019. év	312

2020. év	258
2021. év	241

A csökkenés oka egyrészt az, hogy évek óta nem változott a Gyvt.-ben a jogosultságot meghatározó jövedelmi értékhatár, a rendkívüli alacsony egy főre jutó 38 475 Ft-os jövedelem alá egyre kevesebb család esik. A csökkenés másik oka az, hogy a törvényi változás miatt a bölcsődében és az óvodában nyilatkozat alapján a gyermek ingyenesen kapja az étkezést, az általános iskolákban pedig a tankönyveket.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Megállapító határozatok száma	1099	870	685	561	292
Elutasító határozatok száma	1	15	21	30	20

A veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet rendelkezett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság időtartamának hosszabbításáról. 2021. évben 72 esetben került hosszabbításra az ellátás.

A jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában, illetve ha a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában egyszeri pénzbeli támogatás folyósít. A 2021. évben az alaptámogatás összege 6 000 Ft/gyermek/alkalom, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállása esetén 6 500 Ft/gyermek/alkalom volt.

	Augusztus hónapra járó pénzbeli támogatás		November hónapra járó pénzbeli támogatás	
	Gyermekek száma	Támogatás összértéke	Gyermekek száma	Támogatás összértéke
Alapösszegű támogatás (6000 Ft/fő)	388 fő	2 328 000 Ft	408 fő	2 448 000 Ft
Emelt összegű támogatás (6500 Ft/fő)	234 fő	1 521 000 Ft	258 fő	1 677 000 Ft

Hátrányos helyzet-halmozottan hátrányos helyzet

A Gyvt. alapján a kerületben megállapított hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetet meghatározó tényezőknek az alakulását az alábbi táblázat szemlélteti.

		2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Megállapított hátrányos helyzetűek száma (fő)		214	194	148	96
Ebből	1. szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	210	187	140	91

	2. szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	0	3	2	2
	3. elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	4	4	6	3
Megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma (fő)		56	51	38	68
Ebből	1. szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	13	5	5	33
	2. szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	0	1	0	13
	3. szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	43	45	33	22

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek három éve az egyösszegű támogatásban is magasabb összeget kapnak.

4. Egyéb támogatás

A Képviselő-testület a tanévkezdési támogatás biztosításával kíván segítséget nyújtani a kőbányai iskoláskorú gyermeket nevelő családoknak a szeptemberi tanévkezdés anyagi terheinek csökkentéséhez. A 2021. augusztus 1. napján kőbányai lakcímmel rendelkező általánosiskolás- és középiskolás-korú tanulóknak az Önkormányzat 5000 Ft támogatást nyújtott ajándékutalvány formájában. A tanévkezdési támogatást 4107 fő vette igénybe, melynek értéke 20 535 eFt volt.

Évek óta hagyomány a kerületünkben, hogy a képviselő-testület december hónapban megajándékozza a családokat. 2021. évben 1600 háztartás jutott 7 000 Ft értékű vásárlási utalványhoz.

5. Gyermekétkeztetés

A gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményt, illetve az ingyenes ellátást (normatív kedvezmények) a Gyvt. 148. §-a alapján biztosítottuk.

A nevelési-oktatási intézményekben biztosított gyermekétkeztetés igénybevételének módjáról és a térítési díjak mértékéről szóló 26/2011. (IX. 1.) önkormányzati rendelet alapján a normatív kedvezmény mellett további 50% térítési díjkedvezményre jogosult az a kérelmező, aki a középiskolás tanuló gyermekére tekintettel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A normatív kedvezmény mellett további 50% térítési díjkedvezményre jogosult az a kérelmező, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem a legkisebb öregségi nyugdíj összegének 140%-át nem haladja meg (2021. évben 39 900 Ft), és

- a) a családjában három vagy több gyermeket nevel, vagy
- b) a családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevel.

A kedvezményben részesülők száma és az erre fordított összeg alakulása az elmúlt években

	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Gyermekétkeztetési díj-kedvezményben részesülő gyermekek száma (fő)	17	11	6	2	4
Gyermekétkeztetési díj-kedvezményre fordított összeg (eFt)	310	262	194	31	72

Az étkezési kedvezményben részesülők száma a csökkenő gyermeklétszám és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenésével párhuzamosan csökkenést mutat.

A Gyvt. 21/C §-a alapján a szünidei gyermekétkeztetés keretében az Önkormányzat ingyenesen biztosítja az étkezést – a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban – a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére. Ezen felül az önkormányzat igény esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára is biztosítja az ingyenes étkezést.

A szünidei gyermekétkeztetést 2021. évben a Bárka Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) szervezte és bonyolította.

Az Hivatal tájékoztatta a hátrányos-, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családját a szünidei időszakban igénybe vehető étkezésről, a Szolgálat munkatársai személyesen keresték fel a háztartásokat és tájékoztatást adtak az étkezés lehetőségéről, valamint segítséget nyújtottak az igényléshez szükséges nyomtatvány kitöltésében.

A szünidei étkezésben résztvevők száma az elmúlt években

Iskolai szünet fajtája	Év	Kötelezően biztosított étkezésben részesülő gyermekek száma (HH és HHH)	Nem kötelezően biztosított étkezésben részesülő gyermekek száma (RGYVK)	Összesen
Tavaszi	2018. év	26	13	39
	2019. év	27	14	41
	2020. év	0	0	2
	2021. év	17	7	24
Nyári	2018. év	83	16	99
	2019. év	47	33	80
	2020. év	35	26	61
	2021. év	45	13	58
Őszi	2018. év	35	23	58
	2019. év	26	20	46
	2020. év	27	25	52

	2021. év	22	0	22
Téli	2018. év	30	19	49
	2019. év	21	7	28
	2020. év	18	28	46
	2021. év	21	2	23

A Szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik a hátrányos helyzetű családok életét és személyes kapcsolatot tartanak fenn a rászoruló családokkal, így részükre minden szünetidőben elérhető az étkezés.

2015. szeptember 1-jétől a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdésének módosulása miatt azok a bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülő gyermekek is ingyenesen étkezhetnek, akik családjában – szülői nyilatkozat alapján – az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg a kötelező munkabér járulékokkal csökkentett összegének 130%-át. (2021-ben 144 716 Ft). A legtöbb ingyenes étkezést igénybe vevő gyermek a Kőbányai Gyöngyike Bölcsődébe (a továbbiakban: Gyöngyike Bölcsőde) és a Kőbányai Gyermeksziget Bölcsődébe (a továbbiakban: Gyermeksziget Bölcsőde) jár, itt a legmagasabb az átlagjövedelem alapján vagy a sajátos nevelési igény (a továbbiakban: SNI) miatt járó ingyenes étkezést igénybe vevők száma. A tapasztalat szerint az átlag jövedelem alapján igénylik a legtöbben az ingyenes étkezést. A Gyöngyike Bölcsőde vonzáskörzetében összpontosulnak leginkább a hátrányos helyzetű családok, ebben a bölcsődében már évek óta nincs az étkezésért fizető gyermek.

6. Nagycsaládos kártya

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének 1514/2010. (VII. 8.) számú határozata alapján a kerületi lakóhellyel rendelkező, három vagy több gyermeket nevelő családok részére kártya kerül kiadásra, mely a kerületben kedvezmények igénybevételeire jogosít.

	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év
Kiadott nagycsaládos kártyák száma (db)	7	7	3	9	4

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

1. Gyermekjóléti szolgáltatás Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti alapellátás keretében a családsegítő információt gyűjt, tájékoztat, szolgáltatást közvetít, szociális segítő munkát végez és koordinálja a gyermekkel

kapcsolatban álló szakemberek munkáját az esetkezelés során. Segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében.

A Szolgálat szakmai munkájának statisztikai adatait elemezve megállapítható, hogy az ellátottak száma a 2020-as éves adatokhoz képest némi visszaesést mutat. A tapasztalatok szerint évről évre növekszik azoknak az eseteknek a száma, amelyeknél különböző okok miatt nem kerül sor együttműködési megállapodás kötésére. Elsősorban a jelzés során megkeresett személyek elutasító hozzáállása áll e mögött, azonban ezekben az esetekben is történik információ átadás, szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatás.

2021-ben az előző évhez képest az ügyfelekkel történő kapcsolattartást kevésbé korlátozták a koronavírus járvány miatti eljárásrendek, így mind az ügyfélfogadás, mind a családlátogatás a járványügyi szabályok betartása mellett zavartalanul működött. A családlátogatások száma növekedett 2020-hoz képest, ez részben az esetszám növekedésnek, részben a korlátozások enyhülésének tudható be.

2021-ben a Szolgálathoz összesen 1038 jelzés érkezett, a jelzések több mint 20%-át (438 esetben) a Rendőrség küldte, mint legaktívabb jelzőrendszeri tag. Jelzéseik között nagy számban szerepeltek a családon belüli viták és a családon belüli bántalmazás, de nagy figyelmet kaptak a kerület idős és kiszolgáltatott állampolgárai is. 208 esetben érkezett jelzés óvodáktól, iskoláktól, legtöbbször nagyfokú hiányzás miatt, azonban gyakran észleltek szülői elhanyagolást, bántalmazást, gyermekeket érintő rossz bánásmódot is. 166 esetben más kerületek, települések szolgálatait, központjait, illetve átmeneti gondozást nyújtó intézményei jeleztek a Szolgálat felé Kőbányára költöző veszélyeztetett családokat. Mind a gyermekkorú, mind a felnőtt korú lakosságot érintő jelzések vonatkozásában elmondható, hogy megnövekedett a pszichés problémákkal küzdők száma, mely jelenség valószínűsíthetően a világjárvány hosszú távú következményeként értékelhető.

Család-és Gyermekjóléti Központ

A Család-és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ) elsődleges feladata a gyermek családban nevelkedésének biztosítása, a családból kiemelt gyermekek családba való visszakerülésének elősegítése, valamint a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló és csoportos speciális szolgáltatások, programok biztosítása.

Amennyiben a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, a Gyámhatóság az ellátás kötelező igénybevételét rendeli el. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések: védelembe vétel, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás, megelőző pártfogás.

A tavalyi év munkáját is nagyban befolyásolta a pandémiás helyzet. Az esetmenedzserek, a tanácsadók a jelzőrendszeri tagokkal a családgondozókkal elsősorban telefonon konzultáltak.

A hatósági eljárás keretében gondozott ügyfelek írásban nyilatkoztak, mivel a tárgyalásokat a Gyámhatóság hosszú időn keresztül nem tartotta meg.

Tavalyi évben is előtérbe került a félelem a betegségtől a bizonytalanságtól, a pénztelenségtől, a munka elvesztésétől. A kiszámíthatatlanság, bizonytalanság az ügyfelekben feszültséget generált. A járványhelyzet mentén a jellemző problémák némileg átalakultak. A korábbiakhoz képest megnövekedett a szorongásos- és hangulatzavarok jelenléte, melyet egyrészt a helyzethez kapcsolódó bizonytalanságok, másrészt a veszteségek indokolnak.

A családok panaszait, nehézségeit elemezve nagyságrendileg a pandémia hatásai voltak a leghangsúlyosabbak.

A nevelésbe vett gyermekek szüleinek nehézség volt, hogy a nevelőszülőnél és a gyermekotthonokban lévő gyermekeikkel a személyes találkozásokra hosszabb ideig nem volt lehetőség.

Hatósági intézkedés alapján gondozott kiskorúak száma korcsoport szerint

Kor	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás	Összesen
0-2 év	12	13	17	9	12
3-5 év	8	3	29	7	47
6-13 év	60	10	91	3	164
14-18 év	52	10	50	5	117
Összesen	132	36	187	24	379

A Központ speciális szolgáltatásai:

A telefonos **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat** lehetővé teszi, hogy Központ egy ügyeletes szakembere nyitvatartási időn túl is elérhető legyen, aki mobiltelefonon fogadja a beérkező telefonhívásokat, intézi a telefon segítségével a sürgős segítségre szoruló ügyfelek ellátását. Az elmúlt évben 63 alkalommal vették igénybe az ügyfelek ezt a szolgáltatást.

A **kapcsolattartási ügyelet** a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása mellett konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása. A kapcsolattartási ügyeletet igénybe vevő családok részéről felmerülő igények figyelembevételével nemcsak hétvégén, hanem szerda délután és este is biztosít a Központ időpontot az ügyfeleknek. A kapcsolatügyelet egyik fontos szolgáltatása a családi, gyermek központú **mediáció**, melyet egyre inkább a válófélben lévő gyermekek szülei vagy olyan gyermekes párok vesznek

igénybe, akik között a konfliktus oly módon elmérgesedett, hogy külső segítség szükséges a felek közötti álláspontok közelítéséhez a közös gyermekek lelki biztonságának érdekében.

2021-ban a kapcsolattüyeleti szolgáltatásban részesülők száma: 38 fő, a kapcsolattüyelet forgalma 245 szakmai tevékenységet tett ki. Az elmúlt évben valamennyi esetben a gyámhivatal vagy a bíróság kötelezte a feleket a szolgáltatás igénybevételére. A 2021. évben kezdeményezett mediációs eljárást igénybe vevő 19 fő összességében 33 mediációs ülésen vett részt.

Az utcai, lakótelepi szociális munka: ennek a szolgáltatási terület feladatainak ellátásában a korábbi évekhez hasonlóan az elmúlt évben továbbra is problémát okozott a tartós szakemberhiány.

A **szociális diagnózist** a tavalyi évben 25 fő ellátott számára biztosított a Központ. A diagnózis interjúk jelentős része a Szolgálat jelzése alapján történt, de a Védőnői Szolgálat is jelzéssel élt három alkalommal. A szociális diagnózist készítő esetmenedzser az egyén vagy a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist.

A **gyermekpszichológiai tanácsadás** célja a gondozott gyermekek, testi-lelki fejlődésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, a deviáns magatartásformák lehetséges mértékű csökkentése, családban történő nevelkedésének elősegítése. A szolgáltatás 2021-ben a járványügyi szabályok figyelembevételével működött, a pszichológus munkatársak részben személyes formában, részben skype csatornán tartottak üléseket. A **felnőtt pszichológiai ellátás** keretein belül a Központ folyamatos lehetőséget biztosított egyéni pszichológiai konzultáció, szülő- és családkonzultáció, valamint konfliktuskezelés igénybevételére. Pszichológiai tanácsadásban 2021-ben összesen **110** fő részesült, közülük **75** fő volt hatóságilag kötelezett a szolgáltatás igénybevételére.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és ellátott személyek adatai

Tevékenység	Tevékenységek száma		Ellátott személyek száma	
	2020. év	2021. év	2020. év	2021. év
Kapcsolattartási ügyelet	270	245	49	38
Készenléti szolgálat	59	63	-	-
Jogi tanácsadás	153	146	115	109
Pszichológiai tanácsadás	763	1200	160	110
Mediáció	48	33	18	19
Szociális diagnózis	-	84	-	25
Óvodai és iskolai szociális	-	1414	-	2422

tevékenység				
Fejlesztőpedagógiai ellátás	248	211	53	57

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást a Központ a kerületben lévő köznevelési intézményekben személyesen jelen lévő szociális szakember munkáján keresztül nyújtja, aki a gyermekek, illetve tanulók létszámától függően akár a hét több napján is részt vesz az intézmény mindennapjaiban. Az **óvodai és iskolai szociális segítő** elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, prevencióval foglalkozik, egyéni, csoportos és közösségi szociális segítő munkát végez a köznevelési intézménybe járó tanulók, szülei, illetve a nevelőtestület munkájának támogatása érdekében.

A 2021-es évben valósult meg először, hogy szeptembertől valamennyi kerületi állami és egyházi fenntartású általános iskolában jelen tudnak lenni munkatársak.

2. Gyermekek napközbeni ellátása

Bölcsődei ellátás

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat a 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátására 7 bölcsődei tagintézménnyel és 13 iskolai tálalókonyhával rendelkező Kőbányai Egyesített Bölcsődét (a továbbiakban: KEB) tart fenn, a bölcsődei férőhelyek száma 554 fő.

A férőhely alakulását befolyásolta, hogy 2021.október 1-jétől bezárt a Kőbányai Szivárvány Bölcsőde.

	Bölcsőde neve	Férőhelyek száma	Feltöltöttség (%)
1	Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde	96*	63
		(valós 66)	91
2	Kőbányai Napsugár Bölcsőde	72	100
3	Kőbányai Apraja Falva Bölcsőde	96	96
4	Kőbányai Gyermeksziget Bölcsőde	76*	73
		(valós 71)	99
6	Kőbányai Gyöngyike Bölcsőde	36	97
7	Kőbányai Manóvár Bölcsőde	80**	89
8	Kőbányai Apró Csodák Bölcsőde	78**	88
Összesen:		554 (valós: 499)	85% (valós 94%)

*Ebben a két bölcsődében sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását, nevelését végzik.

**A jogszabály értelmében a megemelt férőhelyek abban az esetben tölthetők fel, amikor az adott csoportban minden gyermek elérte a 24 hónapos kort.

Várólistán 2021. december 20-án összesen 18 gyermek szerepelt. A bölcsődékbe felvett gyermekek 92,21 %-a Kőbányán él, 7,79 %-a más kerületből érkező, de az ő esetükben valamelyik szülőt a munkahelye Kőbányához köti.

Az elmúlt 5 év évvégi adatait vizsgálva az a tendencia figyelhető meg, hogy többségében 24-35 hónapos gyermekek járnak a bölcsődékbe. A tapasztalat azt mutatja, hogy az utóbbi három évben felvételük pillanatában egyre több 1 év alatti, valamint lényegesen magasabb számban kéri 2 év alatti gyermekek felvételét bölcsődékbe.

2021-es év első 8 hónapjában, bölcsődéinkben továbbra is mutatkozott visszaesés a gondozott - nevelt gyermekek számában, de nem olyan mértékben, mint 2020-ban. 2021-ben nem volt teljeskörű bölcsőde leállítás, azonban sajnos több csoportot kellett az év folyamán karanténba helyezni és átmenetileg bezárni. Ezek következtében a 2021-es év statisztikai mutatói nem tükrözik híven a bölcsődei ellátás iránti igényt, hiszen mind a kihasználtságot, mind a férőhely iránti igényt befolyásolta a pandémiás helyzet.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:

A Kőbányai Fecskefészek Bölcsődében (a továbbiakban: Fecskefészek Bölcsőde) és a Gyermeksziget Bölcsődében történik a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, gondozása-nevelése. A Gyermeksziget Bölcsődében 2021 szeptemberétől az SNI-s gyermekek számának növekedése miatt meg kellett nyitni a 3. részleges integrációs csoportot, ahol változatos sérültséggel és lemaradással küzdő gyermekek ellátása történt. A 2021. évben a kerületben több bölcsődében is jelen volt SNI gyermek, ők spontán integráció során kapták meg a szakértői véleményüket.

A Gyermeksziget Bölcsődében az elmúlt évben 74 fő, a Fecskefészek Bölcsődében 85 fő sajátos nevelési igényű gyermeket fogadtak.

A tapasztalat azt mutatja, hogy az ellátás iránt állandó, lassan növekedő igény mutatkozik.

Azon gyermekek számára, akiknek szülei nem igénylik a napközbeni kisgyermekellátást, vagy más bölcsődébe járnak, de fejlesztésre szorulnak, ambuláns ellátás keretében biztosítja a kerületi szakszolgálat a korai fejlesztést, fejlesztő felkészítést a Gyermeksziget Bölcsődében, valamint a Korai Fejlesztő Központban. A fejlesztést a szakszolgálat alkalmazásában lévő gyógypedagógusok végzik. A Gyermeksziget Bölcsődében a KEB alkalmazásában lévő két gyógypedagógus ambuláns ellátást, valamint preventív fejlesztést biztosít olyan gyermekek részére, akik lemaradást mutatnak fejlődésükben, de még nem rendelkeznek szakértői kijelöléssel.

2012 szeptembere óta működik a Kőbányai Apraja Falva Bölcsődében (a továbbiakban: Apraja Falva Bölcsőde) egy Montessori szellemiségű nevelési egység. Montessori Mária reformpedagógiai módszereinek igen jelentős része még ma is helytálló, és tökéletesen beilleszthető a bölcsődés korosztály életébe. A Montessori csoport a pedagógiai és gondozási elképzeléseket tartalmazó, külön szakmai program alapján végzi munkáját amellet, hogy a bölcsőde szakmai programját is mérvadónak tekinti.

Alapellátáson túl nyújtott szolgáltatások:

Az alapellátáson túl különböző szolgáltatásokat is nyújtanak bölcsődék a kerületben élő, kisgyermeket nevelő családok számára.

Korai fejlesztésben két bölcsőde vesz részt, sóbarlang szolgáltatást minden bölcsőde biztosít az ellátottak számára, míg játszócsoport és időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást két bölcsőde nyújt az érdeklődők részére.

A játszócsoport szolgáltatást igénybe vevők száma 2021. évben

Játszócsoport	Család	Gyerek
Kőbányai Apraja Falva Bölcsőde	4	4 fő
Kőbányai Apró Csodák Bölcsőde	6	6 fő
Összesen:	10	10 fő

A Játszócsoport szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermek kapcsolat az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

Sóbarlang, sószoza szolgáltatás

Nyolc intézményben működik sóbarlang, melyeket elsősorban a bölcsődébe felvételt nyert gyermekek látogatnak a szülők írásban adott hozzájárulása után.

A bölcsődébe járó gyermekeknek térítésmentesen ősztől-tavaszig rendelkezésre áll „Somadrin” sószoza, mely tengeri sós levegőt idéző, felső légúti betegségek megelőzését szolgáló, asztmatikus tüneteket enyhítő, gyógyhatású preventív jellegű szolgáltatás.

Időszakos gyermekfelügyelet

Az időszakos gyermekfelügyeletre az Apraja Falva Bölcsődében és a Kőbányai Apró Csodák Bölcsődében van lehetőség.

Családi bölcsőde

Az Önkormányzat a bölcsődei korosztály napközbeni ellátásának magas igénye miatt korábban három családi bölcsődével 21 férőhelyre kötött ellátási szerződést.

A Kis Cimborák és a Nagyi Kertje családi bölcsődékkal 2021. augusztus 31-én lejárási szerződést nem hosszabbította meg az Önkormányzat, mivel a gyermekek ellátását saját intézményrendszerén belül biztosítani tudta. A családi bölcsődékbe már felvett gyermekek elhelyezését a kerületi bölcsődékben biztosítottuk.

Alternatív napközbeni ellátás

2021-ben a kőbányai általános iskolás gyerekek nyári napközis ellátását az Önkormányzat a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központon keresztül a Janikovszky Éva Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola látta el.

A napközis táborba az elmúlt nyáron összesen hetente átlagosan 106 gyermek táborozott.

3. Gyermek átmeneti gondozása

A Gyermek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: Otthon) feladata azoknak a családban élő gyerekeknek az ellátása, akik átmenetileg ellátás nélkül vagy elhelyezés hiányában gondozás, nevelés, lakhatás nélkül maradnának, valamint akiknek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Az Otthon teljes körű testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket elősegítő ellátást biztosít, ideiglenesen pótolja a szülői gondoskodást.

A férőhelyek száma 14 fő, ezen belül a XIV. kerületi gyermek elhelyezésére kötött ellátási szerződés alapján az Önkormányzat 2 fő férőhelyre és azon felül a szabad férőhelyek terhére biztosítja az ellátást.

A Gyermek Átmeneti Otthona működésének adatai

Év	Ellátási napok száma	Ellátottak száma (Kőbánya+Zugló területéről)
2017.	3 354	42+4
2018.	3 635	38+5
2019.	3 560	43+6
2020.	2 677	26+7
2021.	3 406	30+6

Az Otthonban átmeneti gondozásban az elmúlt évben 36 gyermek részesült ellátásban. A pandémia idejére – a vészhelyzet alatt – az anyák fogadása, ellátása szünetelt, a helység izolációs szobaként lett használva, a beteg gyermekek elkülönítése céljára.

Kőbánya ellátási területéről 30 gyermek, míg Zugló ellátási területéről 6 gyermeket láttak el.

A pandémia miatt az Otthon kihasználtsága alacsony volt, és a jelzések száma is jelentősen lecsökkent.

A pandémia második évében – 2021 – újra megugrott az otthon kihasználtsága, majdnem visszatért a járványt megelőző szintre. Az Otthon ellátottjai közül védelembe vettek száma 14 fő, az ellátott gyermekek közel a fele.

Az ellátás indokai a 2021. évben

	Gyermek
A szülők életvezetési problémái	7
A szülők szenvedélybetegsége	-
A szülők lakhatási problémái	12
Bántalmazás	3
Családi konfliktus	3
A gyermek magatartási problémái	11
Összesen:	36

A 2021. évben a gondozási folyamat kiegészült a járványügyi szabályok és a vírus terjedését megelőző intézkedések nagyfokú figyelemmel kísérésével, betartásával és betartatásával.

Az átmeneti gondozást kiegészítő programok

A nyár folyamán az iskoláskorú ellátottak részt vettek a kerületi nyári napközis táborban. Az Otthon működésének kezdete óta ez volt az első év, hogy nem szerveztek több napos tábort, mérlegelték annak a felelősségét, hogy hol tudják az ellátottakat leginkább megvédeni, hol tudnak a számukra leginkább biztonságos körülményeket biztosítani. Egész évben rövid, egy napos programokat szerveztek, minden szerdán ellátogattak különböző helyszínekre: Velencei-tó, Margitsziget, Palatinus strand. A Pongrác Községi Ház által szervezett táborokban életkoruk függvényében részt vettek az aktuálisan ellátott gyermekek is. Az Életrevaló Egyesület szervezésében és kivitelezésében önismereti kisfilmkészítő műhely működött ez évben is, viszont ezt a járványhelyzet többször felülírta.

A gondozottak többsége a törvényes képviselővel távozott az Otthonból.

A családok egy részéről elmondható, hogy nehéz körülmények között élnek. Alacsony az iskolai végzettségük, nehezen találnak tartós, bejelentett munkát. Rossz az egészségi állapotuk, továbbá bizonytalanok, kiszámíthatatlanok, szűkösek a lakáskörülményeik. A jövedelmük alacsony, gyakori, hogy a mindennapi megélhetésük van veszélyeztetve. Szenvedélybetegek, pszichésen betegek, hajléktalan szülők, akik maguk is gyakran traumatizáltak, többségük alulszocializált. A gyermekek ellátása után fizetendő személyi térítési díjak befizetése nehézkes, gyakran többszöri felszólításra volt szükség.

IV. A felügyeleti szervek szakmai ellenőrzéseinek tapasztalatai

A 2021. évben a Kőbányai Önkormányzat fenntartásában működő intézmények nem kaptak szakmai ellenőrzést felügyeleti szervektől.

V. Rendőrségi adatok, bűnmegelőzés:

A bűnmegelőzési tevékenység nagyon nagy része az iskoláskorú gyermekek körében zajlik, órarendszerűen beépülve az iskolai programjukba, vagy a tanulási időn kívül szervezett szabadidős programok során. Együttműködési megállapodás van érvényben a Budapest. X. Kerületi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: rendőrség) és a Közép-magyarországi

Agrárszakképzési Centrum Magyar Gyula Kertészeti Technikum Szakképző Iskola, valamint a BGSZC Giorgio Perlasca Vendéglátó-ipari Technikum és Szakképző Iskola között, mely alapján a rendőrség a bűnmegelőzési tanácsadói tevékenység keretében heti rendszerességgel rendőri jelenléteket és oktatási- tanácsadási programot biztosít.

Az oktatási intézmények online oktatásra való áttérése és a COVID-19 helyzet miatt érvénybe lépett korlátozások jelentősen csökkentették az oktatási intézményekben megtartott tanórák számát.

A gyermekek- és fiatalok által, illetve az ő sérelmeire elkövetett jellegzetes bűncselekmények természetét és mibenlétét elemezve megállapítást nyert, hogy a korosztály legfőképpen a vagyon elleni bűncselekményekben érintett (pl. bolti- és telefon lopások), illetve jelen vannak a különféle személy elleni bűncselekmények is (rablás, garázdaság, testi sértés), valamint az elkövetői kör is ebből a korosztályból kerül ki.

Mindezekre figyelemmel a kerületi fiatalok számára szervezett bűnmegelőzési foglalkozásokon – mind az iskolai tanórákon, mind az egyéb alkalmakon – kiemelt helyet kapott az elmúlt évben az ilyen irányú bűncselekmények megelőzési lehetőségeiről tartott felvilágosítás, és részletesen foglalkoztak a résztvevők az ilyen jellegű bűncselekmények büntetőjogi következményeivel.

A rendőrség bűnmegelőzési előadója a kőbányai iskolákban lebonyolított programok során kiemelt figyelmet fordított a gyermek- és fiatalok felkészítésére, hogy elkerülhessék az áldozattá- vagy bűnelkövetővé válást.

Iskolai bűnmegelőzési tanácsadó programban három általános iskola vesz részt. Négy alsó tagozatos osztályban (kb. 100 fő), illetve 36 felső tagozatos osztályban (kb. 800 fő), mindösszesen 900 fő tanuló részvételével történt az oktatás.

A **DADA program** sajátosságánál fogva az iskolai tanórai rendhez igazodik. A 2021/22-es tanév 2021. évre eső részében 16 DADA óra és 21 bűnmegelőzési foglalkozás volt megtartva, beleértve a nyári napközis táborokat is.

Gyakorlati tapasztalat, hogy az iskolában sokszor jelen lévő DADA oktató beépül az ottani köztudatba, így a rendőrség számára lehetőség nyílt arra, hogy sok más, az iskola által szervezett rendezvény keretében is (pl.: iskolai egészségnap, nyári táborok, tematikus rendezvény napok, pedagógus továbbképzési napok, szülőértekezletek) bűnmegelőzési programokat tartsanak.

Az elmúlt évben a nyári napközis táborban több alkalommal szervezett a rendőrség bűnmegelőzési programot, napközis táborokban 8 alkalommal, és kitelepülő táborokban 2 alkalommal szervezett a rendőrség egész napos prevenciós foglalkozásokat. Tematikus, KRESZ- és kerékpáros tábor is bonyolítottak a Pongrác telepi gyermekek részvételével.

Kábítószer-prevenció

A rendőrség aktívan képviselteti magát a Kőbányai Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) helyi szervezetének munkájában is, ahol szintén kiemelt figyelemmel kezeli a kiskorúak felé irányuló preventív munkát a programok szervezésében.

A rendőrség a KEF-fel együttműködésben három online preventív interaktív drogprenvenív anyagot készített el, melyet a Kelet-pesti Tankerületi Központ közreműködésével juttattak el az általános iskolás célközönséghez, hogy az online oktatási időszak alatt is biztosítva legyen a preventív információátadás.

Az értékelt időszakban a bűnmegelőzési feladatok – a korlátozási körülményeket figyelembe véve – magas színvonalon teljesültek.

„Az iskola rendőre program”

A kerületben az iskolarendőri feladatokat az arra kijelölt 2 fő körzeti megbízott látta el. A feladatrendszer támogatásához a rendőrség illetékességi területén működő Kőbányai Polgárőr Egyesület munkatársai folyamatosan bevonásra kerültek. A feladatokkal összhangban az iskola rendőri feladatokat ellátó körzeti megbízottak a szolgálataik ellátása során visszatérően ellenőrizték az illetékességi területünkön működő oktatási intézmények közvetlen környezetét a fiatalok sérelmére elkövetett bűncselekmények megakadályozása érdekében

VI. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében nyújtott alapellátási formák:

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete 2021. január 1-jétől öt év határozott időtartamra ellátási szerződést kötött a „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvánnyal családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosítására. A szerződés keretein belül az Alapítvány vállalta, hogy a fenntartásában működő családok átmeneti otthonában biztosítja a Kőbánya illetékességi területén lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező nyolc, átlagosan négytagú otthonlanná vált család ellátását.

Az intézmény az otthon nyújtó ellátáson kívül a családok együttműködésén alapuló szociális segítségnyújtással, egyéni és családi eszmunkával támogatja a lakói életét. A szakmai team tagjai az intézmény szakalkalmazottai (intézményvezető, családgondozók, szakdolgozók), illetve jogász, pszichológus és fejlesztőpedagógus. A szakemberek célja, hogy a bekerülő családok erőforrásait olyan mértékben megerősítsék, hogy ki tudjanak kerülni az intézményes lakhatási formák keretei közül, valamint képessé váljanak önálló lakhatási lehetőségek megteremtésére és megtartására.

A tavalyi évben a járványügyi védekezés nagyon sok extra terhet, feladatot rótt az intézményre, ami mind anyagilag, mind mentálisan leterhelte az Alapítvány munkatársait. A lakók szintén nehezen viselték a bizonytalan helyzetet.

A Budapest X. kerület ellátási területéről az elmúlt évben 8 esetben érkezett megkeresés szülőtől, társintézményektől és egyéb szervezetektől. Az Alapítvány összesen 6 kőbányai lakcímmel rendelkező család (10 felnőtt és 12 gyermek) elhelyezését biztosította, a 2021. évben igénybe vett ellátási napok száma 5219 nap volt.

Az Önkormányzat 2021. január 1-jétől öt év határozott idejű szerződést kötött az Anyaoltalmazó Alapítvánnyal a Kőbánya illetékességi területén lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen a kerületben tartózkodó két lakhatási krízishelyzetbe került család elhelyezése biztosítására. Az elmúlt évben a X. kerületi lakosok közül 3 anyát és 6 gyermeket fogadtak. Az intézményben nagy hangsúlyt fektetnek a marginalizált helyzetű, megélhetési gondokkal küzdő családok szociális, foglalkoztatási problémáinak orvoslására és életminőségük javítására.

A kőbányai intézmények számos szociális és gyermekvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetekkel, alapítványokkal működtek együtt.

A prevenció elképzeléseket illetően további cél a kerületi sport, és szabadidős tevékenység választékának bővítése, a pszichológusi, gyermekpszichiátriai szakemberek bevonása a gyermekvédelembe. Ez nem kizárólag az önkormányzati feladatként jelenik meg, hanem minden civil kezdeményezést, alapítványt be kell vonni a komplex megvalósítás érdekében.

VII. Jövőre vonatkozó célok, elképzelések:

A szakmai munka összefoglalásaként az éves Gyermekvédelmi Tanácskozásra 2022. február 24. napján került sor. Az elmúlt év értékelése után a jelzőrendszer tagjai megfogalmazták a problémákat és a jövőre vonatkozó javaslatokat is.

Általánosságban elmondható, hogy a jelzőrendszer tagjai között jó az együttműködés. A visszaérkezett jelzések alapján az elmúlt évben különösen bővültek a kapcsolódási pontok a gyermekkorú és fiatalok ellátottakkal összefüggésben a Rendőrkapitányság különböző osztályaival.

A jelzőrendszeri tagok együttes véleménye, hogy a járványhelyzet alatt bevezetett korlátozó intézkedések miatt a gyermekvédelem minden területén megfogalmazódott a személyes kapcsolatok hiánya, valamint a világjárványból adódó új feladatokkal, kihívásokkal való szembesülés.

A tavalyi célok között fogalmazódott meg az óvodai és iskolai szociális segítő munka kiterjesztése a kerület valamennyi köznevelési intézménye számára. A cél a tavalyi évben megvalósult, 2021 szeptemberétől valamennyi kerületi állami és egyházi fenntartású általános iskolában jelen tudtak lenni a munkatársak.

A korábbi évek céljai között szerepelt a szociális ellátások terén a kiskorú gyermeket nevelő családok részére adható pénzügyi és természetbeni ellátások rendszerének felülvizsgálata, különös tekintettel a táborozás és erdei iskola anyagi terheinek csökkentését célzó támogatások újragondolásával. A felülvizsgálat eredményeként az erdei iskola és táborozás költségeihez 2020. március 1-jétől további anyagi támogatást biztosított a Képviselő-testület. A 2020-ban a járványhelyzet miatt azonban a legtöbb erdei iskola és tábor elmaradt, így a szülők még nem tudták maradéktalanul kihasználni az új támogatás előnyeit. A tavalyi évben a járványhelyzet ellenére majdnem a duplájára nőtt a támogatásban részesült családok száma.

A koronavírus a legfiatalabb korosztálytól kezdve az idős emberekig hatással volt az egyénekre, családokra. A gyermekvédelem összes tagja egyetért azzal, hogy nagy igény jelentkezik a személyes kapcsolatok realizálására, és még nagyobb hangsúlyt kell fektetni a prevencióra, még szorosabb kapcsolatot kell tartani a jelzőrendszeri tagokkal, hogy ellensúlyozni tudjuk a járvány negatív hatásait.

A bölcsődei szociális segítő munka a TÁMOP-program keretében véget ért ugyan, azonban fontos célként fogalmazódott meg az elért eredmények megtartása. A bölcsődei szociális munkás tevékenységnek köszönhetően kialakult szoros és érdemi kapcsolat segíti a hatékony prevenció tevékenységet, és az időben történő segítségnyújtást.

Az Emberbarát Alapítvány 2020-ban kezdte meg a Hős utcai szegregált területen élők droghasználattal összefüggő problémáinak enyhítésével kapcsolatos szakmai munkáját az Önkormányzat támogatásával. Az Alapítvány a tevékenysége során segítséget nyújt az ott élők életkörülményeinek változtatásában és a droghasználattal kapcsolatos egészségügyi és szociokulturális, komplex problémák enyhítésében a társadalmi mobilitás megvalósítása érdekében.

A Hős utcában élők gondozási tevékenységének megszűnésével a gyors visszarendeződés veszélye áll fenn a korábban elsajátított pozitív viselkedésmódok, megnyilvánulások és az értékrend tekintetében, ezért fontos, hogy az Alapítvány szakemberei és önkéntesei az idei évben is folytatják a szociális segítségnyújtást.

Kiemelt cél továbbá a gyermekvédelemben dolgozó kollegák részére a kiégés megakadályozása, amely szupervízióval, csapatépítéssel megelőzhető. A szupervízió, a csapatépítés és rekreáció mellett a bérek, a jutalmazás, az elismerés és pozitív visszacsatolás is rendkívül fontos, melyre folyamatosan törekszik a kerület vezetése.